

Správa o činnosti Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky a sekretariátu Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky v roku 2008

Práca Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (NK) a sekretariátu NK sa v roku 2008 vykonávala v súlade s rezolúciami konferencií OSN o štandardizácii geografického názvoslovía a so závermi zo zasadnutí lingvisticko-geografickej regionálnej skupiny OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa, v ktorej je Slovensko členom spolu s Albánskom, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskom, Cyprom, Českom, Čiernou Horou, Gréckom, Chorvátskom, Macedónskom, Maďarskom, Poľskom, Slovinskom, Srbskom, Tureckom a Ukrajinou.

Činnosť NK vychádzala z Konceptie rozvoja štandardizácie geografického názvoslovía v Slovenskej republike na roky 2006 – 2010 č. P-1550/2006 z 21. marca 2006, z Plánu činnosti NK a sekretariátu NK na rok 2008 č. PP-2995/2008 zo 14. mája 2008, ktorý sa podľa jednotlivých okruhov plnil takto:

D 25.34 MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

1. EuroGeoNames

Sekretariát NK spolupracoval na medzinárodnom projekte EuroGeoNames, ktorého cieľom je vytvorenie interoperabilnej internetovej služby na zabezpečenie prístupu k oficiálnym, multilingválnym geografickým názvom a ich údajom, ktoré sú k dispozícii na národnej úrovni v celej Európe. V sledovanom období sa upravila klasifikácia objektov databázy a aplikovali sa schválené požiadavky na databázu podľa projektu EGN. Vyhotovila sa slovenská verzia termínov používaných pre údajový model EGN a pre klasifikáciu objektov EGN. Súčasťou projektu je aj databáza exoným, do ktorej sekretariát NK ÚGKK SR poskytol zoznam slovenských exoným. Testovala sa ukážka databázy exoným. Databáza EGN bude sprístupnená po dopracovaní obchodného modelu r. 2009. Tajomníčka NK ÚGKK SR sa zúčastnila na rokovaníach o projekte.

Na úlohe sa odpracovalo **123 SH**. Úloha sa splnila.

D 26.21 ŠTANDARDIZÁCIA GEOGRAFICKÝCH NÁZVOV SR – TVORBA A SPRÁVA DATABÁZY SR

1. Báza údajov názvov geografických objektov z územia Slovenskej republiky

Sekretariát pracoval v roku 2008 na editovaní údajov a aktualizácii databázy v programe ArcGIS. V rámci úlohy sa vykonala kontrola a úprava údajov databázy, eliminovanie duplicitných názvov, kontrola správnosti geografických názvov podľa súčasnej úrovne

poznania, ich aktualizácia a lokalizácia podľa zvolených kritérií. Vykonal sa úprava štruktúry databázy tak, aby vyhovovala požiadavkám na medzinárodnú výmenu údajov.

Z databázy sa urobil výber nevyhovujúcich názvov na preštandardizovanie. Do databázy sa dopĺňali ďalšie atribúty k názvom (generalizácia názvov pre jednotlivé mierky ŠMD).

Na úlohe sa odpracovalo **3648 SH**. Úloha sa splnila.

D 26.12 ŠTANDARDIZÁCIA GEOGRAFICKÝCH NÁZVOV MIMO ÚZEMIA SR

2. Báza údajov názvov geografických objektov ležiacich mimo územia Slovenskej republiky

Pripravil sa zoznam zmien názvov z územia mimo SR.

Na úlohe sa odpracovalo **62 SH**. Úloha sa splnila.

D 26.10 OSTATNÉ ÚLOHY NÁZVOSLOVIA – ŠTANDARDIZÁCIA GEOGRAFICKÝCH NÁZVOV SR

I. ZB GIS

1. Štandardizácia a reštandardizácia názvov

Sekretariát sa zaoberal návrhmi názvov chránených objektov, jaskýň, vodných tokov z VHM 1 : 50 000, dosiaľ neštandardizovaných názvov z databázy SR na štandardizovanie a návrhmi starších nevyhovujúcich názvov z databázy SR na reštandardizovanie. Pripravili sa pracovné zoznamy názvov, ktoré sa po posúdení prerokovali v 1. sekcii NK ÚGKK SR. Zoznamy názvov sa upravili podľa pripomienok 1. sekcie NK. Názvy území európskeho významu, stromov, jaskýň a ďalších nesídelných geografických objektov sa navrhli úradu na štandardizáciu.

Na úlohe sa odpracovalo **1 872 SH**. Úloha sa splnila.

II. NÁZVOSLOVNÉ PUBLIKÁCIE

1. Názvoslovné informácie č. 42

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 42, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou.

Na úlohe sa odpracovalo **125 SH**. Úloha sa splnila.

2. Názvoslovné informácie č. 43

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 43, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou.

Na úlohe sa odpracovalo **125 SH**. Úloha sa splnila.

3. Zásady používania slovenských geografických názvov v cudzojazyčných textoch

Na úlohe sa nepracovalo, pretože zásady musia vychádzať z novely zákona NR SR č. 215/1995 Z. z., ktorá bola schválená až v decembri 2008. Dokončenie úlohy sa presúva na rok 2009.

III. SPOLUPRÁCA V RÁMCI OSN

1. Lingvisticko-geografická regionálna skupina OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa

Sekretariát pripravil materiály na rokovanie regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa v novembri 2008, zabezpečil preklad časti materiálov zo zasadnutia. Naďalej sa využívali materiály z konferencií OSN a zasadnutí skupiny expertov a regionálnej skupiny. Materiály sú dokumentované v oddelení geografického názvoslovnia GKÚ.

Na úlohe sa odpracovalo **30 SH**. Úloha sa splnila.

2. Newsletter

V roku 2008 sa nepripravil príspevok do Newsletteru.

IV. OSTATNÉ ÚLOHY

1. Informačná činnosť

Počas celého roka sekretariát poskytoval informácie v oblasti geografického názvoslovnia písomne, osobne a telefonicky.

Na úlohe sa odpracovalo **30 SH**. Úloha sa splnila.

2. Vybavovanie agendy sekretariátu

Sekretariát pripravil materiály na rokovanie pléna a 1. sekcie NK ÚGKK SR, zorganizoval zasadanie pléna NK ÚGKK SR a zasadania 1. sekcie NK ÚGKK SR. Zostavil sa návrh Plánu činnosti sekretariátu Názvoslovnej komisie úradu (NK) a NK úradu na rok 2008, pripravila sa správa o činnosti sekretariátu NK úradu a NK úradu v roku 2007

Na úlohe sa odpracovalo **68 SH**. Úloha sa splnila.

3. Publikačná činnosť

V roku 2008 pripravili členovia komisie tieto príspevky:

HORŇANSKÝ, Imrich: Projekt EuroGeoNames rozbehnutý. In: Geodetický a kartografický obzor, Praha, 2008, roč. 54/96, č. 7, s. 130 – 133.

HORŇANSKÝ, Imrich: Slová *breza* a *hrab* v slovenských geografických názvoch. In: Kultúra slova, Bratislava, 2008, roč. 42, č.6, s. 328 – 337.

HORŇANSKÝ, Imrich: Geografické názvy v jazykoch národnostných menšín. In: Kultúra, dvojtyždenník, Bratislava, 2008, roč. 11, č. 20, s. 10 – 11.

POVAŽAJ, Matej: *Kosovo – v Kosove, Kosovčan, Kosovčanka, kosovský*. In: *Kultúra slova*, 2008, roč. 42, č. 1, s. 59 – 60.

4. Iné práce pre ÚGKK SR a GKÚ

Posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášok MŽP SR, ktorými sa vyhlasujú chránené vtáčie územia Veľká Fatra a Volovské vrchy.

Posúdenie návrhu novely zákona NR SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii.

Posúdenie a nové podnety do návrhu novej vyhlášky, ktorou sa vykonáva zákon č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii.

Na úlohe sa odpracovalo **7 SH**. Úloha sa splnila.

5. Metodické riadenie názvoslovných zborov

V sledovanom období nebolo potrebné usmerňovať názvoslovné zbory, preto sa na úlohe nepracovalo.

SCHÔDZKOVÁ ČINNOSŤ

Plenárne zasadanie NK sa v roku 2008 uskutočnilo v marci.

Prvá sekcia NK rokovala v roku 2008 dvakrát, mimoriadna pracovná skupina 1. sekcie jedenkrát. Na zasadnutiach sa prerokovali návrhy názvov nových chránených území, názvy jaskýň, názvy vodných tokov a názvy na štandardizovanie a preštandardizovanie z databázy geografických názvov SR.

Okrem uvedených zasadnutí zástupca ÚGKK SR, predseda NK ÚGKK SR a pracovníčky sekretariátu operatívne riešili konkrétne názvoslovné problémy.

Spracovala: M. Kováčová